

Zbyněk Klíč: V Polsku oslavuje Platforma

23.října 2007

V neděli pozdě večer se uzavřely volební místnosti v Polsku. Podle prvních předběžných výsledků se vítězem stala Občanská platforma (PO) s 43,6% hlasů, následovaná stranou Právo a spravedlnost (PiS) bratří Kaczynských s 31,1%, třetími levicovými demokraty (LiD) s 12,6% a Polskou lidovou stranou (PSL) se ziskem 8,3%. Liga polských rodin (LPR) i Sebeobrana zůstaly hluboko pod hranicí pěti procent, potřebných pro vstup do parlamentu. Nejvíce si oproti volbám z roku 2005 polepšila Platforma, procentně téměř dvojnásobně, posílil rovněž PiS i PSL. Naopak ztrátu o 1,2 procentního bodu zaznamenala levicová koalice a o 9,5, resp. 6,5 pak Sebeobrana a LPR.

Co to znamená po přepočtení na počet křesel? Platforma podle propočtů získá 226 křesel, PiS 156, LiD 50 a PSL 27 (poslední křeslo tradičně obsazuje německá menšina). Volební účast dosáhla 55,6%, což je nejvyšší číslo od roku 1991.

Západní Platforma, východní PiS

Vítěz voleb dominoval především na západě a středu země, kde v řadě případů získal nadpoloviční počet hlasů (v Gdaňsku dokonce přes 56 procent), formace bratří Kaczynských se v této oblasti pohybovala v rozmezí 24-27 procent. Ve čtyřech východopolských vojvodstvích - Podleské, Lublinské, Svatokřížské a Podkarpatské - naopak zvítězil PiS, avšak s nikoliv tak výraznými rozdíly (obě strany získaly ve všech případech více než 30 procent hlasů). Až třetí naopak skončila strana bratří Kaczynských v Lubušském vojvodství na západě země, kde jí předstihla Kwasniewského levicová aliance.

Platformu, jak se dalo očekávat, volili zejména mladí lidé a fakt, že se podařilo ve výraznější míře nalákat tuto skupinu k volebním urnám, zřejmě rozhodl o tak výrazném vítězství dosud opoziční strany. PiS se na svého soka začal dotahovat až ve věkové skupině nad 40 let. Platforma získala mírně větší podporu mezi ženami než muži.

Výrazné rozdíly byly i výsledky hlasování podle úrovně vzdělání. Občané se základním vzděláním a vyučením volili převážně Právo a spravedlnost, středo- a vysokoškoláci preferovali naopak Občanskou platformu (vysokoškoláci ve výši 55%). Pro vítězství té které strany byla rozhodující hranice 50 000 obyvatel - na venkově a ve městech do 50 000 obyvatel vítězila Kaczynského formace, ve větších městech naopak PO Donalda Tuska.

Drtivé vítězství Tuska ve Varšavě

Právě lídr vítězné strany drtivě porazil současného premiéra Jaroslawa Kaczynského v přímém souboji ve Varšavě o více jak dvojnásobek hlasů (47 ku 21). I další velká města patřila konzervativně-liberální Platformě - zvítězila v Gdaňsku, Katovicích, Krakově i Lodži. Poslední jmenované město však jako jediné z citovaných prolomilo tradiční uspořádání na prvních dvou místech a levice zde na druhém místě vystřídala PiS. Překvapení znamenal výsledek v Krakově, kde kandidát PO Jaroslaw Gowin porazil ministra spravedlnosti Zbigniewa Ziobra, který zde v posledních volbách získal 120 tisíc hlasů, poměrem 32:23.

Nyní se spekuluje o tom, kdo Polsko v následujících letech povede. Jisté je zřejmě, že Právo a spravedlnost vstoupí do opozice, což při svém povolebním projevu deklaroval i předseda strany a premiér Jaroslaw Kaczynski. V úvahu tak připadají tři varianty - nejpravděpodobnější je koalice PO a PSL, kterou také preferuje nejvíce voličů. Druhou nejpravděpodobnější je koalice vítězné strany a Levicových demokratů Aleksandra Kwasniewského (tu si přeje 12 procent voličů). Z oficiálních výsledků pak může vyplynout ještě třetí varianta, avšak pouze v případě, že by si Platforma polepšila o pět křesel oproti předpovědím a mohla by vládu sestavovat sama. Spíše utopické jsou pak varianty modifikované velké koalice PO a PiS (kterou ostatně Kaczynski již odmítl) i menšinové vlády PiS s

PSL. Polsko tak pravděpodobně čeká stabilní dvoučlenná vláda, která by měla vydržet celé volební období.

Článek byl publikován na blog.respekt.cz

22.10.2007

www.respekt.cz